

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
Харківська державна академія культури
Факультет хореографічного мистецтва

ПОЛОЖЕННЯ

про виконання та захист курсових робіт мистецтво балетмейстера
галузі знань «02 Культура і мистецтво»
спеціальності «024 Хореографія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Народна хореографія»

Харків – 2024 рік

Положення про виконання та захист курсових робіт мистецтво балетмейстера для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 024 Хореографія галузі знань 02 Культура і мистецтво освітньо-професійної програми Народна хореографія – Х.ХДАК, 2024 – 17 с.

Затверджено радою факультету
хореографічного мистецтва
(протокол № 3 від 10.10.2024 р.)

Рекомендовано кафедрою народної хореографії
(протокол № 2 від 09.09.2024 р.)

Укладач:

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри народної хореографії
- Ірина МОСТОВА

ЗМІСТ

- 1. Загальні положення**
- 2. Порядок виконання та структура курсової роботи**
- 3. Вимоги до оформлення курсової роботи**
- 4. Порядок захисту курсової роботи**
- 5. Критерії оцінювання**
- 6. Перелік можливих тем**
- 7. Додатки**

1. Загальні положення

Курсова робота є основним компонентом теоретичної та професійно-практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Вона безпосередньо пов'язана з дисципліною “Мистецтво балетмейстера”, загальний обсяг - 3 кредити ЄКТС (180 годин самостійної роботи здобувача). Курсова робота визначає не лише рівень теоретичної та практичної підготовки здобувачів, але й навички аналітичної роботи з різними джерелами, систематизації даних, компаративного аналізу, узагальнення отриманих даних, проведення дослідницької роботи під керівництвом наукового керівника.

Курсова робота формує наступні **загальні та спеціальні компетентності**:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, і місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 06. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності. СК01. Усвідомлення ролі культури і мистецтва розвитку суспільних взаємовідносин.

СК02. Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури.

СКО3. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах. СК07.

Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.

СК17. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.

Програмні результати навчання.

ПР01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із концепцією сталого розвитку України.

ПР02. Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності. ПР03. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.

ПР06. Розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин. ПР08. Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.

ПР10. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.

ПР13. Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.

Підготовка цих робіт дає можливість студентам: систематизувати здобуті теоретичні знання, перевіряти їх якість, науково і креативно мислити, розвивати пізнавальну активність, аналізувати та порівнювати різні підходи щодо розв'язання певної балетмейстерської проблеми.

Наукова робота виявляє здатність студента до самостійного осмислення проблеми; формує початкові вміння вести наукове дослідження, чітко й логічно викладати свою думку; перевіряє рівень володіння сучасними методами

навчання, здатність застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці, а також уміння формулювати висновки, рекомендації, оформляти результати.

2. Порядок виконання та структура курсової роботи

Відповідно до розрахунку навантаження за курсом закріплюється викладач - науковий керівник, який допомагає здобувачам вищої освіти підготувати курсову роботу, керує процесом її написання, перевіряє результати та готує курсову роботу до захисту. Разом з керівником курсової роботи здобувач обирає тему з переліку рекомендованих випусковою кафедрою, або пропонує свою тему, що повинна обов'язково бути пов'язана з дисципліною “Мистецтво балетмейстера”. Керівник курсової роботи проводить загальні збори зі здобувачами вищої освіти за участю завідувача кафедрою, на якій окреслює загальні положення цього документу, технічні вимоги до написання курсових робіт, науково-методичні вимоги та змістовні до курсових робіт, порядок та терміни виконання всієї роботи та її окремих структурних елементів; визначає процедуру подальших індивідуальних консультацій, надає можливі контакти.

Після проведених зборів здобувач вищої освіти разом з науковим керівником в індивідуальному порядку обирають тему дослідження, формують план курсової роботи, визначають джерельну базу (наукові джерела, аудіо - та відео-матеріал), що необхідно дослідити, та методи проведення дослідження. Тема повинна бути актуальною в рамках сучасних тенденцій в хореографічному мистецтві, а також цікавити здобувача вищої освіти, викликаючи прагнення до її глибокого осмислення.

Курсова робота передбачає такі етапи:

- загальні нарадчі збори;
- добір теми, формування плану;
- затвердження графіку виконання роботи;
- складання бібліографії з теми;

- вивчення літературних джерел, аудіо- та відео-матеріалів із теми дослідження;
- формування понятійного апарату;
- збір теоретичного матеріалу (проведення спостережень, аналізу, узагальнення отриманих результатів тощо);
- підготовка першого варіанту роботи;
- перевірка керівником першого варіанту роботи;
- внесення змін до плану та змісту роботи;
- оформлення остаточного варіанту роботи згідно вимог;
- подання курсової роботи на кафедру (за 2 тижні до захисту).

Курсова робота повинна містити:

- титульний аркуш (оформлений відповідно до вимог);
- зміст;
- вступ;
- основну частину (розділи та підрозділи);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (при необхідності).

Опис структурних елементів

Титульний аркуш курсової роботи оформляється відповідно до встановлених вимог (Додаток 1).

Зміст подають на початку курсової роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів, підпунктів (якщо вони є і мають заголовки), вступу, висновків, додатків, списку використаних джерел та ін.

Вступ розкриває актуальність обраної теми дослідження, а також містить іншу інформацію про курсову роботу, що подається в наступній послідовності: актуальність теми дослідження (обґрунтування вибору, ступінь дослідженості, сутність окресленої проблеми, що пов'язані з мистецтвом балетмейстера), об'єкт

дослідження (частина реальної дійсності, яка підлягає дослідженню), предмет дослідження (міститься в межах об'єкта і конкретизує, що саме в об'єкті буде вивчатись), мета та завдання курсової, аналіз джерельної бази, методи дослідження (загальнонаукові та конкретнонаукові, що використовуються в теоретичній діяльності балетмейстера), наукова новизна, практичне значення та структура курсової роботи.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага автора курсової роботи.

Остаточне редагування вступу має здійснюватись після написання курсової роботи.

Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. У кінці кожного розділу формулюються висновки зі стислим викладом результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць (цей блок висновків не виділяється як окремий компонент зміст, а подаються у вигляді абзацу в контексті розділу).

Перший розділ присвячується, як правило, теоретичному обґрунтуванню питання. Назва розділу має відображати сутність проблеми. Не допускається називати його загальним визначенням “Теоретична частина”, “Теоретичний розділ”, “Теоретичне обґрунтування” тощо. Він як звично повинен містити 2-3 підрозділи.

Частиною першого розділу може бути огляд наукових джерел з досліджуваного питання (якщо йому не приділено увагу у вступі). В огляді літератури окреслюють основні етапи розвитку наукової думки з даної проблеми стисло, в

аналітичному плані, критично висвітлюють роботи попередників, їх різні погляди, називають ті питання, що залишились невирішеними і визначають таким чином місце курсової роботи у розв'язанні проблеми. Бажано завершити огляд літератури коротким резюме щодо необхідності проведення досліджень у даній галузі.

У другому розділі обґрунтовують вибір напрямку досліджень, вивчають специфіку окресленого предмету дослідження (балетмейстерський досвід, авторський компонент балетмейстерської діяльності, методичні проблеми роботи хореавторів, специфічні питання практичної діяльності, методичні нюанси робота з творчими групами та колективами тощо). У розділі описуються результати спостережень, методик визначення прогностичних критеріїв, результати контент аналізу тощо. Узагальнюються дані, визначаються певні групи даних, тенденції, робляться практичні висновки і рекомендації. Як правило, другий розділ курсової роботи містить 2-3 підрозділи.

Здобувач вищої освіти повинен висвітлити те нове, що він вносить у розробку проблеми, порівняти його із даними інших дослідників та практиків. Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором.

У висновках викладають найбільш важливі результати, одержані в роботі. Найзручніше формулювати висновки у відповідності з поставленими завданнями. У висновках необхідно наголосити на ефективності пропонованих у курсовій роботі ідей, викласти рекомендації щодо їх використання.

До додатків доцільно включити допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи: таблиці, схеми, рисунки, фотографії (фрагменти хореографічних творів та ін.), музичні нотатки, кінетограми та ін. матеріали, вибір яких обумовлюється темою курсової).

Кожен додаток має свій заголовок і починається з нової сторінки, їх кількість не обмежується. Позначаються вони арабськими цифрами або великими літерами української абетки (за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь), наприклад, «Додаток

А». Нумерація сторінок курсової роботи, на яких розміщені додатки, не проводиться.

Список використаних джерел оформлюється відповідно до ДСТУ 8302:2015.

3. Вимоги до оформлення курсової роботи

Робота виконується в текстовому редакторі та роздруковується на аркушах білого паперу. Орієнтація сторінки у текстовому редакторі книжкова А4 (210x297 мм). Текст набирається шрифтом Times New Roman 14, між рядками інтервал – 1,5 (близько 30 рядків на сторінку). Поля таких розмірів: ліве – 25 мм, праве – 15мм, верхнє і нижнє – 20 мм. Обсяг курсової роботи близько 30 сторінок. Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами без знака №. Титульний аркуш – перша сторінка курсової роботи. Його включають до загальної нумерації сторінок, проте не нумерують. На наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Кожен розділ слід починати з нової сторінки, відстань між підрозділами, між заголовком і текстом має становити 1 рядок. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів, рисунків, таблиць подається арабськими цифрами.

Якщо таблиці, рисунки (ілюстрації) подаються безпосередньо після абзацу, де вони згадані вперше або на наступній сторінці: Рисунок 2.3 або Таблиця 1.2 (курсивом), що означає третій рисунок другого розділу або друга таблиця першого розділу. Позначка Таблиця 1.2 ставиться у правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці, який розміщується над таблицею. Позначка Рисунок 1.2, та назву рисунка розміщують під ілюстрацією. Заголовки граф в таблиці слід починати з великої літери, підзаголовки – із малих, якщо вони є продовженням заголовків, та з великих, якщо вони є окремими реченнями. При переносі частини таблиці на інший аркуш слово “Таблиця”, номер її і назву

вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова Продовження таблиці 1.2.

При написанні роботи потрібно давати посилання на літературні джерела, з яких запозичені матеріали. Оформлення посилання в тексті: [3, с. 63] – означає, що цитата запозичена із 63 сторінки 3 джерела в бібліографії. Посилання на декілька видань оформлюється так: [5; 7; 10; 23] (вказуються порядкові номери у списку джерел). В окремих випадках, коли номер сторінки вказати неможливо, скажімо в Інтернет-публікації, то посилання оформляється так: [23], де 23 – номер джерела у списку.

Курсова робота створюється із дотриманням всіх правил академічної доброчесності, і обов'язково перевіряється на наявність плагіату. Протоколи перевірки роботи на плагіат подаються науковому керівникові перед захистом і зберігаються разом з курсовими роботами на випусковій кафедрі.

4. Порядок захисту курсової роботи

До захисту допускаються студенти, які в повному обсязі виконали завдання курсової роботи і успішно пройшли перевірку на плагіат, що є основою для оцінювання роботи.

Курсова робота здається керівнику для перевірки за два-три тижні до запланованого захисту курсових робіт. Не пізніше ніж за 10 днів до захисту рецензована курсова робота подається на кафедру.

Під час захисту курсової роботи у визначений термін заслуховується повідомлення здобувача про основні положення наукової роботи (до 10 хвилин), після чого здобувач вищої освіти дає відповіді на запитання.

Виставлення оцінки проводиться у присутності здобувача вищої освіти. Здобувач, який не захистив курсову роботу, допускається, після її доопрацювання, до повторного захисту згідно з графіком ліквідації академічної заборгованості.

5. Критерії оцінювання

Під час оцінювання курсових робіт враховуються відповідність змісту курсової роботи темі, меті і завданням, що визначались у вступі, новизна теми, якість оформлення курсової роботи, вчасність подання роботи на перевірку та якість захисту курсової роботи.

Критерії оцінювання курсової роботи :

Оцінку «відмінно» отримує здобувач, робота якого оформлена відповідно до вимог; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі та визначеній меті; у роботі містяться елементи наукового пошуку в теоретичному аспекті на основі опрацювання достатньої кількості наукової літератури; практичний результат обраної теми свідчить про вміння систематизувати зібраний матеріал, робити узагальнюючі висновки, які відповідають завданням дослідження; здобувач вільно володіє спеціальними термінами, не робить граматичних помилок.

Оцінку «добре» отримує здобувач, робота якого оформлена відповідно до вимог; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі та визначеній меті, але є незначні недоліки методичного або стилістичного характеру. Під час захисту здобувач дає правильні відповіді, але недостатньо аргументовані.

Оцінку «задовільно» отримує здобувач, курсова робота якого розкриває теоретичні питання недостатньо повно, містить необгрунтований емпіричний матеріал, неадекватно застосовані методики дослідження, відсутність інтерпретації результатів методик, аналіз зроблено поверхнево; висновки фрагментарні, не відповідають завданням дослідження, робота оформлена неохайно.

Оцінку «незадовільно» виставляють здобувачу, якщо курсова робота виконана не в повному обсязі та з відхиленнями від завдання; оформлена без врахування

визначених вимог; мають місце суттєві помилки; здобувач слабо володіє мовою викладу матеріалу.

6. Перелік можливих тем

1. Аналіз балетмейстерської спадщини видатних балетмейстерів/ балетмейстера минулого або сучасності.

В межах даної теми здобувач вищої освіти може проаналізувати всю хореографічну спадщину або обрати певний її аспект, вивчити особливості застосування тим чи іншим балетмейстером прийомів створення композиції. Здобувач самостійно визначає особистість балетмейстера або балетмейстерів, діяльність яких він хоче дослідити, історичні рамки дослідження, географічні рамки дослідження та інші нюанси. Жанрово-семантичні ознаки роботи балетмейстера.

2. Методичні особливості роботи балетмейстера.

В межах даної теми можлива концентрація уваги здобувача на специфіці постановчої, репетиційної роботи балетмейстера в різних видах творчих колективів, специфіка створення хореографічних творів за різними формами та жанрами, в різні історичні періоди.

3. Балетмейстерська робота в рамках збереження та популяризації танцювального фольклору.

4. Балетмейстер та його практична діяльність в рамках функціонування народно-сценічного танцю.

5. Балетмейстерська робота з дітьми.

Здобувач вищої освіти може сфокусувати свою увагу на будь-якому аспекті балетмейстерської роботи з дітьми.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет хореографічного мистецтва

КУРСОВА РОБОТА

Мистецтво балетмейстера

на тему: _____
_____

виконавець: здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
денної / заочної форми навчання

_____
(ІМ'Я, ПРІЗВИЩЕ)

керівник курсової роботи:

_____
(вчене звання)

_____
(посада)

_____
(ІМ'Я, ПРІЗВИЩЕ)

Допущено до захисту: « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
_____

(підпис)

(розшифрування підпису)

Оцінка _____ / _____ / _____
(за нац. шкалою, бали, ECES)

Харків, 2024

ДОДАТОК 2

ЗМІСТ

ВСТУП.....

РОЗДІЛ 1. НАЗВА .....

1.1. Назва.....

1.2. Назва.....

1.3. Назва.....

РОЗДІЛ 2. НАЗВА.....

2.1. Назва.....

2.2. Назва.....

2.3. Назва.....

ВИСНОВКИ.....

ДОДАТКИ.....

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....

ДОДАТОК 3

ВСТУП

Актуальність теми **курсової роботи**

Об'єкт – це визначення напрямку дослідження явища або процесу (тобто це ваша тема роботи).

Предмет – міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. Саме на предмет дослідження спрямована **основна увага здобувача**, оскільки він змістовно визначає ідею (назву) роботи, яка зазначається на титульному аркуші.

вивчити .....; використати.....

Мета –

Завдання: **проаналізувати .....; осмислити .....; вивчити.... тощо.**

Аналіз джерельної бази

Методи дослідження обраної теми

Перераховують **використані наукові методи** та змістовно визначають, **що саме досліджувалось кожним методом для досягнення поставленої в роботі мети**. Вибір методів повинен забезпечити достовірність отриманих результатів і висновків. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Наукова новизна...

Практичне значення ...

Структура та обсяг курсової роботи складається з (перераховують усі структурні елементи роботи з обов'язковим зазначенням **повного обсягу роботи та обсягу основного тексту**. Вказують загальну кількість додатків, рисунків, таблиць, кількість найменувань у списку використаних джерел).